

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11, 00580 Helsinki
vapaa-ajankalastaja@vapaa-ajankalastaja.fi
janne.rautanen@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

1.4.2022

Pohjois-Savon ELY-keskus,
Kalatalouspalvelut
kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö 3.2.2022 (Dnro POSELY/139/2022)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto Pirkkalan kalatalousalueen 8.12.2021 vahvistaman käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksymisestä

TAUSTAA

Kalastuslain (379/2015) 35§:n mukaan kalatalousalueen on laadittava ja otettava käyttöön aluettaan koskeva käyttö- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on turvata alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen käyttö, varmistaa biologisen monimuotoisuuden säilyminen, sekä edistää vapaa-ajankalastuksen ja kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman sisällön tulee olla kalastuslain 36§ mukainen.

Kalastuslain 1§ määrittää lain tavoitteet. Lain tavoitteiden mukaan kalavarojen käytön ja hoidon tulee olla ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä. Lisäksi päätösten on perustuttava parhaaseen käytössä olevaan tietoon.

Pirkkalan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman vahvistaneen yleiskokouksen päätöksestä ei tehty oikaisuvaatimuksia. Yleiskokouksen päätös on saanut lainvoiman.

Yleiskokouksessa vapaa-ajankalastajien kalatalousalue-edustaja esitti verkon tiheimmän sallitun solmuvälin nostoa 55 millimetriin Rajasalmen sillan etelä- ja länsipuoleisilla vesialueilla Pyhäjärvellä. Esitys sai koeäänestyksessä kaksi kannatusääntä, mutta hävisi selvästi koeäänestyksen. Hallituksen esitys 50 millimetriä harvempien verkkojen käytön sallimisesta kuhan kalastuksessa voitti. Päätöksestä jätettiin eriävä mielipide pöytäkirjaan.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman valmistelun aikana vapaa-ajankalastajien kalatalousalue-edustaja sekä Pirkkalan kalatalousalueen hallitukseen valittu toinen vapaa-ajankalastajien edustaja ovat tehneet esityksiä petokaloihin kohdistuvan kalastuksensäätelyn tehostamisesta Pyhäjärvellä. Esitykset eivät ole edenneet, ja hallituksen päätöksistä on jätetty eriäviä mielipiteitä pöytäkirjoihin. Vapaa-ajankalastajien edustajien mielestä Pyhäjärven erittäin korkean kalastuspaineen vuoksi erityisesti kuhiin ja haukiin kohdistuvaa kalastuskuolevuutta tulisi pienentää, jotta voitaisiin turvata kalavaran kestävä käyttö. Esimerkiksi kuhien tehokas pyytäminen liian alhaisella alamitalla johtaa ajan saatossa todennäköisimmin lisääntyvän kannan keskikoon laskemiseen, jolla on mittavia kielteisiä vaikutuksia muun muassa kalakannan kokorakenteelle. Petokalaston kokorakenteen monipuolistaminen lisäisi alueen houkuttavuutta kalastusopastominnan sekä vapaa-ajankalastajien keskuudessa.

Pyhäjärvestä pyydetään tällä hetkellä käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaan kalaa noin 12 kg/ha, josta kuhaa 5-6 kg/ha. Määrä ylittää selvästi yliopistotason kalatutkijoiden suositukset kestävä pyynnin enimmäisrajoista, eikä nykyistä pyyntimäärää voida pitää ekologisesti kestävä. Asetelma onkin suorassa ristiriidassa kalastuslain tavoitteiden kanssa.

Suunnitelmassa on todettu, että kaupallista kalastusta voitaisiin entisestään tehostaa.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen vapaa-ajankalastajat ovat tutustuneet Pirkkalan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaan ja lausuu seuraavaa.

Käyttö- ja hoitosuunnitelma tulee hylätä ja palauttaa kalatalousalueelle uudelleen valmistelua varten. Nykyinen suunnitelma on monin osin ristiriidassa kalastuslain 1§:n kanssa. Suunnitelma ei myöskään vastaa kalastuslain 35§ vaatimuksiin kalavarojen kestävän tuoton ja biologisen monimuotoisuuden turvaamisesta, eikä vapaa-ajankalastuksen sekä kaupallisen kalastuksen edellytysten varmistamisesta. Suunnitelmassa on käsitelty puutteellisesti kalastuslain 36§ edellyttämä kaupallisen kalastuksen alueiden sekä pyydysten määrittäminen.

Perustelemme korjausehdotuksia seuraavasti:

1. Ekologinen kestävyys

Pyhäjärvellä kalastuspaine on äärimmäisen voimakasta. Kalastusta tulisi suunnitelmassa todetusta poiketen vähentää eikä kasvattaa, jotta varovaisuusperiaate kalakannan kestävässä hyödyntämisessä toteutuisi.

- Kalakannan suojelemiseksi tulee asettaa tiukempaa verkkojen solmuvälin säätelyä, ja kieltää minimissään alle 55 millimetrin verkot kuhan kalastuksessa. Myös kuhan alamitan korotus minimissään 45 senttimetriin on perusteltua, sillä Pyhäjärven eteläosan kuhien nopeakasvuisuuden vuoksi merkittävä osa kuhista ei ehdi lisääntymään kertaakaan. Kestävä kalastuksen säätely lähtökohtaisesti perustuu yhden kutukerran toteutumisen periaatteeseen, ja nyt nähty säätelymalli on ristiriidassa tämän periaatteen kanssa.

- Suunnitelman kohdassa 2.10. (kalastuksen säätely) esitetyistä solmuvälirajoituksista ei selviä, onko kyseessä kieltö vai suositus, käyttää kuhan kalastuksessa yli 50 millimetrin solmuvälin verkkoja.

- Kuhan lisääntymisen turvaamiseksi suunnitelmassa esitetään vain kuhan kutualueiden rauhoittamista ja niihin haettavia yleiskalastusoikeuksien kieltoja. Muita kuhakantaa suojelevia toimenpiteitä, kuten kutuvaellukselle sijoittuvien salmien tai talvehtimissyvänteiden rauhoittamista passiivisilta pyydyksiltä, ei esitetä.

Suunnitelmassa esitetty suositus yli 70 senttimetrin mittaisten kuhien vapauttamisesta on kannatettava.

- Pyhäjärven kalakantaa verottaa erittäin voimakas kaupallinen kalastus (3-5 kpl 1-luokan ja muutamia 2-luokan kalastajia, noin 10 000 hehtaarin alueella). Tästä syystä kalatalousalueen tulee määrittää maksimaalinen pyydysmäärä / saalisvaraus kaupalliselle kalastukselle käyttö- ja hoitosuunnitelmassa.

- Suunnitelmassa on todettu Pyhäjärven olevan kaupalliseen kalastukseen soveltumatonta aluetta (kappale 2.6.5.), mutta samassa kappaleessa suunnitelmassa todetaan jo olemassa oleva kaupallinen kalastus, ja esitetään myös mahdollisuus kaupallisen kalastuksen lisäämiseksi.

Suunnitelmassa olevan ristiriitaisuuden vuoksi kaupalliseen kalastukseen soveltuvat alueet tulee määrittää sekä käytettävien pyydysten, niiden maksimaalisen määrän, että sijainnin osalta.

Passiivisten pyydysten käyttäminen erityisesti väylien sekä kapeikkojen alueella haittaa Pyhäjärven voimakasta vesiliikennettä ja aiheuttaa vaaratilanteita.

2. Taloudellinen kestävyys

- Vapaa-ajankalastajien harrastukseensa käyttämä rahamäärä on merkittävä. Vuonna 2021 Luonnonvarakeskuksen julkaiseman (Vapaa-ajankalastuksen virkistysarvo ja vetovoimatekijät) selvityksen mukaan kalastonhoitomaksun suorittaneet vapaa-ajankalastajat käyttivät harrastuksensa 301,6 m€ vuonna 2018 (keskiarvo 1 579 euroa). Pyhäjärveä tulisi keskeisen sijaintinsa vuoksi kehittää kalastorakenteeltaan houkuttavaksi vapaa-ajankalastuksen ja opastoiminnan kohteeksi. Tällä

hetkellä, ja suunnitelman toteutuessa, taloudelliselta arvoltaan vähäisempi kaupallinen kalastus yhdessä puutteellisten kalastuksen säätelytoimenpiteiden kanssa heikentää kalastuksen taloudellista kestävyyttä. Nähty suunnitelma ei ota huomioon riittävästi kalastusmatkailuelinkeinoja, joiden pohjan luovat kokorakenteeltaan terveet ja elinvoimaiset petokalakannat.

3. Sosiaalinen kestävyys

Pyhäjärvellä on keskeisen sijaintinsa vuoksi erityisen korkea kalastuspaine vapaa-ajankalastajien toimesta. Järven ympärillä asuu yli 300 000 henkilöä, ja lisäksi alueella on runsaasti kalastavia mökkiläisiä. Näin ollen vapaa-ajankalastus järvellä on erittäin voimakasta.

Viime vuosina kaupallisen kalastuksen osuus Pyhäjärven kalavarantojen hyödyntämisessä on kasvanut huomattavasti. Asetelma on kokonaisuudessaan herättänyt perusteltua huolta niin kalavarojen riittämisestä kuin passiivipyydysten aiheuttamasta vesiliikennehaitasta. Vastoin nyt nähtyä esitystä, kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelman tulisi ottaa huomioon tämän kaltaiset, keskeisten järvi-alueiden ominaispiirteet.

Lisäksi toteamme, että suunnitelmassa sivulla 34 esitetty yleiskalastusoikeuksien rajoitus Tampereen Viinikanlahdella on kirjattu epämääräisesti, eikä riittäviä perusteita yleiskalastusoikeuksien kiellolle ole esitetty.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön nimeämä alueellisen kalatalouden yhteistyöryhmän edustaja

Janne Rautanen
kalatalousasiantuntija
Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry